

Progresjonsplan Liabø barnehage

Nærmiljø og samfunn

Alle barna skal få:

- Opplive og medvirke i egen hverdag
- Opplive å delta i et demokratisk samfunn
- Opplive og bli kjent med nærmiljøet, lokalhistorie og ulike tradisjoner/kulturer
- Markere samenes nasjonaldag
- Opplive å lytte, forhandle og diskutere

Voksenrollen:

- Gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotypier og rasisme
- Gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett
- Gjøre barna bevisst på at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og andre

1-2 ÅR

- Bli kjent med og utforske bhg ute og inne
- Bli kjent med de voksne og de andre barna
- Opplive glede ved å være en del av et større fellesskap
- Bli kjent med seg selv og familien
- Få erfaringer i fra hverdagssituasjoner og rutinesituasjoner

3-4 ÅR

- Bli bedre kjent med det som er i nærmiljøet til barnehagen
- Få kjennskap til ulike levesett og familieformer
- Bli kjent med å orientere seg i nærmiljøet og ferdes trygt i trafikken

5-6 ÅR

- Besøke skolen
- Få kjennskap til trafikkregler/sikkerhet
- Få kjennskap til barnekonvensjonen
- Snakke om det å bestemme i barnehagen, på skolen, hjemme, på stortinget og i samfunnet.

Kommunikasjon, språk og tekst

Alle barna skal få:

- Oppleve ulike eventyr, fortellinger/bøker, sanger, rim og regler
- Uttrykke følelser, tanker, meninger og erfaringer
- Utvikle språket/ord som redskap til å få venner, delta i lek og løse konflikter
- Oppleve å bli lyttet til og tatt på alvor

Voksenrollen:

- Invitere til undring, samtale og høytlesning
- Være gode språklige rollemodeller
- Skape et variert språkmiljø
- Oppmuntre til språklek
- Benevne det vi gjør/gjenstander/hendelser
- Være bevisst og tydelig sitt eget kroppsspråk og at det er samsvar mellom nonverbal og verbal kommunikasjon
- Bruke språk/ord aktivt til å skape og opprettholde gode relasjoner med barna

1-2 ÅR	3-4 ÅR	5-6 ÅR
<ul style="list-style-type: none"> • Enkeltord/sammensatte setninger • Blikk-kontakt og mimikk • Få kjennskap til bøker via bilde/høytlesning • Bruke gjentakelser • Uttrykke egne ønsker/behov • Forstå/øve på enkle beskjeder • Sterke/svake lyder • Gjenfortelling 	<ul style="list-style-type: none"> • Lyd/lyttelek • Begrepslære • Bruke språket aktivt i lek og samspill, ha en dialog • Begynnende kjennskap til regellek/spill • Synliggjøre skriftspråk • Barnesamtaler med bilder som utgangspunkt • Lydbøker 	<ul style="list-style-type: none"> • Tulleord/ordentlige ord • Uttrykke seg språklig i en gruppe • Barnesamtaler • Dramatisere • Språklek • Lekeskriving • Symbol/logoer • Ha et variert ordforråd • Bli bevisst at det finnes ulike språk, språkformer og dialekter

Kropp, bevegelse, mat og helse:

Alle barna skal få:

- Oppleve matglede, matkultur og variert kosthold
- Oppleve mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse
- Oppleve å bli inkludert i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut i fra egne forutsetninger
- Oppleve ro og hvile
- Være en del av smøremåltidet og oppleve fellesskapsfølelse, deltakelse og samtale rundt måltidet
- Oppleve risikolek
- Kjennskap til egne behov, menneskekroppen og utvikle gode vaner og hygiene (vaske hender o.l.)
- Oppleve bevegelsesglede og motoriske utfordringer inne og ute
- Oppleve å bli trygg på og sette grenser for egen kropp, samtidig respektere andres grenser

Voksenrollen:

- Være aktivt deltagende i måltid, og legge til rette for fellesskapsfølelse hos barna
- Være tilstedeværende, støttende, og utfordre barna til kroppslig lek og mestring
- Legge til rette for variert og utfordrende bevegelseslek ut og inne

1-2 ÅR	3-4 ÅR	5-6 ÅR
<ul style="list-style-type: none">• Sansелеk• Selvstendighetstrening ved å spise og drikke selv og ved håndvask• Benevne kroppsdeler• Øve på grunnleggende bevegelser som krype, gå, løpe, hoppe, ake, rulle	<ul style="list-style-type: none">• Nysgjerrig og trygg på egen kropp• Få innsikt i matens opprinnelse• Selvstendighetstrening i på- og avkledning og ved måltid• Bli kjent med regellek• Motivere barna til å strekke seg etter nye mål; klatring, lengre turer i nærmiljøet	<ul style="list-style-type: none">• Få kunnskap om produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid• Få et bevisst forhold til sunn kost og helse• Blyantgrep• Klippe med saks• Ha et forhold til personlig hygiene• Beherske på- og avkledning

Kunst, kultur og kreativitet

Alle barna skal få:

- Oppleve å bli støttet i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk
- Styrke sin kulturelle identitet og sine personlige uttrykk
- Ta i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede
- Bruke ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi for å uttrykke seg estetisk
- Oppleve å kunne uttrykke seg estetisk i visuelt språk, musikk, sang, dans og drama

Voksenrollen:

- Motivere barna til dans, drama, musikk og annen skapende aktivitet
- Gi barna kreative prosesser og uttrykk
- Gi barna erfaring med ulike teknikker
- Stimulere til barns nysgjerrighet og bidra til undring
- Være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barns egen tradisjonskultur og barnekultur

1-2 ÅR	3-4 ÅR	5-6 ÅR
<ul style="list-style-type: none"> • Få kjennskap til rytmeinstrument • Bevegelsessanger • Male med ulike materiell • Utforske ulike materiell som plastelina, maling, og andre formingsaktiviteter • Bli kjent med enkle eventyr • Rim, regler og musikk • Lytte til musikk og lære enkle barnesanger med og uten tegn/bevegelser • Få begynnende kjennskap til fargenavn 	<ul style="list-style-type: none"> • Benevne farger • Bli kjent med ulike materialer, verktøy og teknikker • Utvikle sine evner til å iaktta, lytte og uttrykke seg på forskjellige måter • Øve med saks • Blande primærfarger • Begynnende dramalek 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksperiment • Dramalek • Få kjennskap til lokalhistorie/kultur gjennom sanger, dikt og bøker • Bli kjent med en kunstner/komponist • Øve på rytme med instrument

Natur, miljø og teknikk

Alle barna skal få:

- Oppleve naturen og undring over naturens mangfoldighet
- Oppleve glede ved å ferdes i naturen og får grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen
- Iakttta, undre seg, eksperimentere, beskrive og samtale om fenomener i den fysiske verdenen
- Oppleve de ulike årstidene
- Kjennskap til dyr og dyreliv
- Gå på turer i nærmiljøet

Voksenrollen:

- Gi barna naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek og læring
- Gi rom for undring og refleksjon
- Utforske og eksperimenterer sammen med barna

1-2 ÅR	3-4 ÅR	5-6 ÅR
<ul style="list-style-type: none"> • Få positive erfaringer ute i naturen • Være ute i ulike typer vær og årstider • Få begynnende kjennskap til ulike planter og dyr gjennom ulike sanseopplevelser; ta på, føle, se, smake og høre • Erfare konstruksjonslek, eks. bygge tårn av duplo • Få kjennskap til hva vi kan få av ulike dyr, eks. melk fra kua og egg fra høna • Bruke sansene • Gå på trilleturer 	<ul style="list-style-type: none"> • Bygg og konstruksjonslek • Undre seg, eksperimentere og snakke om fenomener i naturen • Bli kjent med planter og dyr i nærmiljøet, landskap, årstider og vær • Begynnende forståelse for samspillet i naturen og samspillet mellom natur og menneskene • Begynnende forståelse for dyr og vekster og deres betydning for matproduksjon • Brannvern • Gå på kortere gåturer 	<ul style="list-style-type: none"> • Få erfaring med teknikk som kan brukes i leken og i hverdagslivet • Enkle fysikk og kjemi eksperiment • Naturvern – gjenvinning og kildesortering • Få kjennskap til solsystemet • Landart • Gå på lengre gåturer

Antall, rom og form

Alle barna skal få:

- Oppleve glede over å utforske og leke med tall og former
- Erfare, utforske og leke med form og mønstre
- Erfare ulike typer størrelser, former og mål gjennom å sortere og sammenligne
- Erfare plassering og orientering og på den måten utvikle sine evner til lokalisering
- Bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr til og bli inspirert til matematisk tenkning
- Oppleve begrepslære og visualisering av tall, former og bokstaver
- Bruke kroppen og sansene for å utvikle romforståelse

Voksenrollen:

- Leke og eksperimentere med tall, mengde og telling. Gi barna ulike erfaringer med å uttrykke dette på
- Bruke matematiske begreper i hverdagen
- Støtte barna til problemløsning og undrer seg over matematiske sammenhenger
- Styrke barnas nysgjerrighet, matematikk og problemløsning
- Benevne og bruke matematiske begreper i dagligdagse situasjoner

1-2 ÅR	3-4 ÅR	5-6 ÅR
<ul style="list-style-type: none"> • Sanger • Rydde leker – kategorisering • Puttekasse – ulike former • Få en begynnende forståelse for mengder (1-3) og telling (1-5) • Få begynnende erfaring med størrelser, former og farger • Bli oppmerksomme på likheter og ulikheter • Kjenne sin egen plass ved matbordet og i garderoben • Sortering 	<ul style="list-style-type: none"> • Spill (fargeterning, lotto og memory) • Få kjennskap til klassifisering, ordning, sortering og sammenligning • Bruke preposisjoner (over, under, mellom, bak, rundt osv.) • Sirkellek/stasjoner • Erfare, utforske og leke med tall, former og mønstre 	<ul style="list-style-type: none"> • Få kjennskap til og lære enkle matematiske begreper knyttet til former, mønstre, tall, måling, plassering og sortering • Få kjennskap til tid og klokka • Brettspill • Sirkellek/stasjoner

Etikk, religion og filosofi

Alle barna skal få:

- Kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnegruppen
- Markere merkedager (samedagen 6. februar, 17. mai)
- Tilegner seg samfunnets grunnleggende normer og verdier
- Utvikler toleranse og interesse for hverandre og respekterer hverandres bakgrunn, uansett kulturell og religiøs eller livssynsmessig tilhørighet
- Undre seg over filosofiske spørsmål
- Øve på å løse konflikter selv etter egne forutsetninger
- Opplive medvirkning i egen hverdag balansert mot barnegruppens behov

Voksenrollen:

- Skape rom for filosofiske spørsmål og undre seg sammen med barna
- Formilde fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer
- Respekt og nysgjerrige for alle
- Varme og grensesettende voksne gjennom relasjonsbygging

1-2 ÅR	3-4 ÅR	5-6 ÅR
<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med egne og andres følelser • Kjenne igjen bilder av seg selv og bli oppmerksom på likheter og forskjeller mellom seg selv og andre barn • Trøste og oppmuntre andre • Dele med andre • Bli kjent med høytider gjennom sang, enkle fortellinger og opplevelser 	<ul style="list-style-type: none"> • Vise omsorg og hjelpe hverandre • Stille spørsmål • Undre seg over seg selv, andre og naturen • Bli kjent med likheter og forskjeller • Få kjennskap til normer og verdier • Lære å behandle omgivelsene og menneske rundt seg med respekt 	<ul style="list-style-type: none"> • Undre seg over ulike fenomen • Få kjennskap for samfunnets grunnleggende verdier og normer • Utøve toleranse, respekt og akseptere andre • Få kjennskap til likeverd og rettferdighet • Få kjennskap til andres perspektiv og prøve å sette seg inn i det med veiledning fra en voksen